

Sadhi and another v. Atma Singh and others (D. V. Sehgal, J.)

(11) ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੰਗ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਪੀਲੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 271 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਠਾਈ ਗਈ ਮੰਗ, ਨੁਕਸਦਾਰ ਹੈ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਵੈਧ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਤੀਜਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੀਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਵਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(12) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 256 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਜੋ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡੀਵੀ ਸਹਿਗਲ ਜੇ.

ਸਾਧੀ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1986 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 58 ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ।

17 ਅਗਸਤ 1987

ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ (1872 ਦਾ I) — ਧਾਰਾ 78(6) ਅਤੇ 86 — ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਪੰਜਾਬ) ਆਰਡਰ, 1947 — ਧਾਰਾ 13 — ਭਾਰਤੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨ (1947 ਦਾ XXX) — ਧਾਰਾ 9 — ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਪੀ - ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ — ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪ੍ਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਾਪੀ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। 1947, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 86 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ, ਅਤੇ

ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78(6) ਦੀਆਂ ਸਖਤੀਆਂ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਸਥਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਕਾਪੀ ਸਪਲਾਈ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਹੌਰ ਸਥਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਅਸਲ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (ਸਿਵਲ) ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ। ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਕਾਪੀਰਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਪੀਆਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਸਬੂਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਪਾਰਾ 5, 6 ਅਤੇ 8)

ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਲੋਬਾਣਾ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1986 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਐੱਸ. ਝੱਜ ਸਬ ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਫਲੋਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਮਿਤੀ 28 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਸੀਟ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78(6) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 86 ਦੇ ਉਪਬੰਧ 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ 1986 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡਣਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੇ.ਐਸ.ਗਰੇਵਾਲ ।

ਐਸ ਐਨ ਚੋਪੜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਡੀ.ਵੀ.ਸਹਿਗਲ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਐਸ.ਏ.ਓ. ਨੰਬਰ 47 ਅਤੇ 58 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1986 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੇ 28 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਫਲੋਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ 1986 ਦੇ SAO ਨੰਬਰ 58 ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਪਿੰਜਰ ਤੱਥ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੋਣਗੇ। ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੱਕ ਨੰਬਰ 22 ਜੀਬੀ ਵਿੱਚ 110 ਕਨਾਲ 2 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਹਾਤਾ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰਵ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। Bs ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 9,000,—3 ਮਾਰਚ, 1941 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ। ਸ਼ਾਦੀ ਉਰਫ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਮਾੜੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪਰਦੇਸੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਰਿਵਰਸਿਓ ਨੇਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ

Sadhi and another v. Atma Singh and others (D. V. Sehgal, J.)

ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲਾਇਲਪੁਰ ਨੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 1945 ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1954 ਸਫਲ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ 25 ਜੂਨ, 1947 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਲ 1947 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੈਡੀਜ਼ ਭਾਰਤ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਹਿਸੀਲ, ਸਰਹਿੰਦ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਦੱਧਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਦੀਪੁਰ ਦੀ ਮਾਲ ਅਸਟੇਟ ਵਿਚ ਜੀਵਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜੀਵਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ 9 ਨਵੰਬਰ, 1977 ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ। ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜੀਵਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ 10000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। 900/- ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ 22 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.30 ਅਤੇ ਪੀ.31 ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖਿਅਕ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਕਾਪੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (6) ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ)। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਾਪੀ 'ਤੇ ਸਿਰਫ 'ਅਟੈਸਟਿਡ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P.30। ਡਿਕਰੀ ਸ਼ੀਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P.31 ਦੀ ਕਾਪੀ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਿਅਕ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਡਿਕਰੀ ਸ਼ੀਟ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਪੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੌਸਲਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਥਿਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕਟਿਸਵਰ ਬਨਾਮ ਪਰੇਸ਼ ਨਾਥ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, (1) ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78(6) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 86 ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨਜ਼। ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਵਿਦਵਤਾ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖ਼ਿਲਾਫ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ 1986 ਦਾ ਐਸ.ਏ.ਓ. ਨੰਬਰ 47 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਦੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P. 30 ਅਤੇ P.31 ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਬਹਿਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕੋਟਿਸਵਰ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਕਿ

ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ P.30 ਅਤੇ P.31 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 78(6) ਅਤੇ 86 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(4) 1986 ਦੇ SAO ਨੰ. 158LS ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 21 ਦੂਜੇ ਧੜੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 30 ਅਤੇ ਪੀ. 31 ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਿਅਕ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸ.

(1) ਏਆਈਆਰ 1956 ਕੈਲ. 205.

Sadhi and another v. Atma Singh and others (D. V. Sehgal, J.)

ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

(5) ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਵੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਨਿਆਇਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੀ. 30 ਅਤੇ ਪੀ. 31 ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 78 (ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ "ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਆਇਕ ਰਿਕਾਰਡ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ। 6) ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 86. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ 25 ਜੂਨ, 1947 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਪੰਜਾਬ) ਆਰਡਰ 1947 ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

13) ਦਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

2)) ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ: -

(a) ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜੋ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਮੂਲ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;

(b) ਲਾਹੌਰ ਸਥਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ

(c) ਲਾਹੌਰ ਸਥਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਉਕਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼.

Sadhi and another v. Atma Singh and others (D. V. Sehgal, J.)

ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਨਿਆਇਕ ਦੀ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਕਾਪੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ। ਫਿਰ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਕਾਪੀ ਸਪਲਾਈ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ ਹੋਣ ਲਈ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 31 ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਹੌਰ ਸਥਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਅਸਲ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਫੋਟੋ ਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (ਸਿਵਲ) ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ। ਫੋਟੋ ਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਫਿਰ 13 ਜੁਲਾਈ, 1980 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 76 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਕਾਪੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 31 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਦੇ ਕੌਂਸਲਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਬਦਤ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਬਬੇ ਬਨਾਮ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, (2) ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 86 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 78 (6) *ibid* ਅਧੀਨ ਤੀਜੀ ਸ਼ਰਤ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ - ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ P. 30 ਅਤੇ P. 31 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਸਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਪੰਜਾਬ) ਆਰਡਰ, 1947 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਜੱਜ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਬਦੁਲ ਹਾਮਿਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (3) ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਰਣਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 'ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ P. 30 ਅਤੇ P. 31' ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(7) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਡਿਕਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P. 31 ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P. 31 ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਡਿਕਰੀ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀ. 31 ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 538.

(3) ਏਆਈਆਰ 1957 ਪੀ.ਬੀ. 86

(8) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 30 ਅਤੇ ਪੀ. 31 ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਦਵਤਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(9) ਇਸਲਈ, ਮੈਂ 1986 ਦੇ SAO ਨੰ. 58 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1986 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਤਾ ਵਾਲੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੀ. 30 ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇ। ਅਤੇ ਪੀ. 31 ਜੋ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 1986 ਦਾ ਐਸ.ਏ.ਓ. ਨੰਬਰ 47 ਬਿਨਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੈਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(10) ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ 25 ਸਤੰਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਵਿਦਵਤਾ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਐਚਐਨ ਸੇਠ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਐਮਐਸ ਲਿਬਰਹਾਨ, ਜੇ.

ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕੁਮਾਰ ਚੋਪੜਾ, - ਬਿਨੈਕਾਰ,

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਸੰਨ 1491 ਦੇ 1986 ਵਿੱਚ
1979 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 738 .

5 ਜੂਨ 1987

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— ਆਰਟੀਕਲ 226— 1963 ਦਾ ਸੀਮਾ ਐਕਟ XXXVI)— ਧਾਰਾ 5— ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਿਜ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ— ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। -ਹਾਈ ਕੋਰਟ-ਕੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲੀ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ।